

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 7. juli 2020 i sag nr. BS 10A-22/2017:

3F Fagligt Fælles Forbund som mandatar for

[REDACTED]

mod

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Sagens baggrund og parternes påstande

[REDACTED], der siden den 24. marts 2014 havde været ansat hos [REDACTED] S [REDACTED], arbejdede den 20. september 2015 ved et transportbånd i virksomhedens pallerteringsafdeling. På et tidspunkt var hun oppe på transportbåndet for at løsne en kasse, der havde sat sig fast. Da hun trådte ned fra båndet, satte hun den ene fod på en elboks, som knækkede, og hun kom herefter hårdt ned på gulvet med sin højre fod med stærke smerter til følge. Efter uheldet var hun sygemeldt frem til september 2017, hvor hun blev afskediget som følge af sit sygefravær.

Denne sag, der er anlagt den 3. januar 2017, angår [REDACTED] krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse for svie og smerte som følge af uheldet for perioden fra 20. september 2015 til 19. februar 2017.

3F Fagligt Fælles Forbund (3F) har som mandatar for [REDACTED] påstået S [REDACTED] dømt til at betale 315.351,88 kr. med procesrente af 177.964,80 kr. fra sagens anlæg, og af 137.387,08 kr. fra 14. marts 2017.

Kravet på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er opgjort foreløbigt, og 3F har taget forbehold for yderligere krav.

S [REDACTED], der navnlig har bestridt, at der foreligger et ansvarsgrundlag, og at der er den nødvendige årsagssammenhæng mellem uheldet og M [REDACTED] sygefravær, har påstået frifindelse.

Der er enighed om den beløbsmæssige opgørelse af kravet om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. For så vidt angår kravet om godtgørelse for svie og smerte er der uenighed om, hvorvidt kravet som sket skal gøres efter taksterne for 2017, eller - som S [REDACTED] hævder - om taksterne for 2016 skal an-

vendes.

Oplysningerne i sagen

Det fremgår af M [REDACTED] lægejournaler blandt andet, at der efter uheldet ikke blev konstateret brud på foden, men antagelig en kraftig forstuvning af højre storetå. Ved en CT-scanning blev der konstateret slidgigtforandringer i storetåen. Da M [REDACTED] fortsat havde dårlig gangfunktion og smerter i foden, blev der i april 2016 foretaget en stivgørende operation af tåen. Det fremgår videre af blandt andet journaltilførsel den 19. august 2016, at der fortsat var ømhed i højre fod, og af journaltilførsel den 17. oktober 2016 fremgår, at det gik fremad smertemæssigt, men at der stadig var stor følsomhed på tåen. Det fremgår desuden af journalmaterialet, at M [REDACTED] i perioden også blev behandlet for psykiske og psykiatriske lidelser og forskellige somatiske lidelser, herunder astma.

M [REDACTED] rejste den 16. november 2016 et foreløbigt krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og svie og smerte for perioden fra 20. september 2015 til 24. juli 2016 over for S [REDACTED], og den 14. marts 2017 rejste hun yderligere krav på tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse for svie og smerte for perioden fra 25. juli 2016 til 19. februar 2017.

Den 25. januar 2017 anerkendte Arbejdsmarkedets Erhvervssikring uheldet som en arbejdsskade efter lov om arbejdsskadesikring og fastsatte M [REDACTED] varige mén som følge af uheldet til 5 %. Ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 7. februar 2019 blev det varige mén forhøjet til 15 %. Som begrundelse anførtes det blandt andet, at det af funktionsattest fremgik, at M [REDACTED] klagede over svære smerter i højre ankel og at der ved lægelig undersøgelse var konstateret nedsat bevægelighed af højre fodled og bagfod.

Den 15. februar 2018 traf Arbejdsmarkedets Erhvervssikring afgørelse om, at M [REDACTED] ikke havde krav på erstatning for tab af erhvervsevne, da erhvervsevnen skønnedes nedsat med mindre end 15 %. Det henvistes herved, at den helbredsmæssige situation var uafklaret, og at behandlingen af spørgsmålet derfor ville blive genoptaget den 1. oktober 2018. Der er efter genoptagelse endnu ikke truffet afgørelse om spørgsmålet om erstatning for tab af erhvervsevne.

Der er under sagen stillet spørgsmål til Retslægerådet, der har afgivet udtalelser af 28. juni 2018, 1. april 2019 og 19. september 2019. Det fremgår af udtalelserne bl.a., at Retslægerådet (i svar på spørgsmål 1 og 3) fandt, at M [REDACTED] ved uheldet pådrog sig en kontusion af højre forfod, der medførte smerter i forfoden, og at de slidgigtforandringer, hun havde i højre storetå, ikke var udløst af uheldet, men at uheldet skønnedes at have givet symptomforværring i form af smerter i foden, og at der ikke var fundet andre forklaringer på smerterne i foden end simpel kontusion og forvær-

ring af symptomer fra forudbestående lidelse i form af slidgigt. Retslægerrådet har endvidere (i svar på spørgsmål 12) anført, at rådet ikke har mulighed i et tilfælde som det foreliggende at angive en entydig og tidsafgrænset periode for symptomforværring som følge af traume til et led med forudbestående slidgigt. Om den stivgørende operation har Retslægerrådet blandt andet udtalt (i svar på spørgsmål B) at en sådan operation af storetåens grundled normalt vil have god effekt på smerterne fra leddet, men at den medfører ophævelse af ledbevægelse, og at der derfor kan være behov for speciel sål eller fodtøj, og at gangfunktionen kan begrænses over længere distancer eller på ujævnt underlag. Rådet har videre (i svar på spørgsmål 14) anført, at en stivgørende operation har til formål at fjerne smerter, hvilket opnås i de fleste tilfælde, og rådet har (i svar på spørgsmål 6) anført, at rådet ikke kan pege på nogen specifik årsag til vedvarende smerter efter operationen, og at rådet derfor ikke kan udtale sig om prognosen for sådanne smerter. Retslægerrådet har endelig (i svar på spørgsmål 19) anført, at smerterne er udløst af slidgigt med forværring af smerterne som følge af tilskadekomsten, og at rådet ikke er i stand til at kvantificere fordelingen af de to årsagers betydning for de smerter, der har ligget til grund for operationen.

Forklaringer

M [REDACTED] har blandt andet forklaret, at var ansat hos S [REDACTED] fra den 24. marts 2014, til hun i september 2017 blev afskediget på grund af sygefravær. Hun, der er uddannet lagerarbejder, arbejdede blandt andet i palleteringsafdelingen, hvor igennem paller med plastickasser fyldt med brød transporteres på et rullebånd. Hun blev oplært i arbejdet i afdelingen af en kollega, [REDACTED]. Oplæringen varede 4 uger. Der var jævnligt stop på rullebåndet. Det skete vel 3 - 5 gange om ugen. Det skyldtes ofte, at en kasse havde sat sig fast. Hun havde fået at vide, at det var vigtigt, at en sådant problem blev løst hurtigt, da stop på båndet medfører, at kasser med brød falder på gulvet, og at brødet i disse kasser må kasseres. Hun fik også at vide, at man skulle tilkalde hjælp, hvis man ikke selv umiddelbart kunne løse problemet.

Den 20. september 2015 skete der på et tidspunkt et stop på båndet. Hun forsøgte først at løse problemet mekanisk ved at trykke på en knap. Det hjalp ikke, og hun forsøgte derefter at tilkalde hjælp. Hun kontaktede således, som hun havde fået besked på, en smed, men han var optaget af en anden opgave. En medarbejder i en anden afdeling, I [REDACTED], der havde bemærket, at der var problemer, kom så til stede, og de forsøgte sammen at løse problemet. Da de ikke kunne løse det fra gulvet, kravlede de begge op på båndet for at få løsnet den palle, der havde sat sig fast. Da hun skulle ned fra båndet, satte hun foden på en elboks, som knækkede, og hun ramte herefter gulvet hårdt med højre fod. Hun fik straks stærke smerter i foden, og hun tilkaldte derfor sin daglige leder, C [REDACTED]. Han kom straks til stede og sørgede for, at hun kunne komme på skadestuen. Hun havde tidligere været oppe på transportbåndet, når båndet var gået i stå. Hun forsøgte

normalt at løse problemer med transportbåndet fra gulvet. Der var således en stang med en krog, hun kunne benytte, når det opstod problemer med båndet, men det var ikke altid muligt at løse problemet med stangen. Der var ikke en stige eller en trappe, man kunne træde op på, når man skulle op på båndet. Der er siden blevet monteret en trappe. Der var en "elefantfod" i en anden afdeling, men den blev brugt af en anden.

Efter den stivgørende operation i foden den 21. april 2016 gik hun til genoptræning på Gentofte Hospital. Det gik godt i begyndelse, men siden blev det værre med foden, og genoptræningen blev derfor indstillet. Hun kom efterfølgende på Bispebjerg Hospital. Det var efter ønske fra hendes sagsbehandler. Da overlægen her vurderede, at det var nødvendigt, blev der herefter gennemført en ny operation. Hun har vanskeligt ved at gå langt og på ujævnt terræn. Hun har derfor siden 2018 brugt rollator. Hun kom i marts 2019 i arbejdsprøvning med betjening af en kasselinje i Føtex, hvor arbejdet udføres siddende. Det gik godt, og hun er siden bevilget et flexjob i Føtex, hvor stadig er ansat og arbejder 2 1/2 timer om dagen.

I [REDACTED] har blandt andet forklaret, at han var ansat hos S [REDACTED] i en længere årrække frem til 2016. Han var således kollega til M [REDACTED], men de arbejdede i hver sin afdeling. Det var efter hans opfattelse lidt op og ned med sikkerheden i virksomheden. Det var således ikke altid, at ønsker om sikkerhedstiltag fra medarbejderne blev efterkommet, men overordnet var der nok rimelig styr på sikkerheden. Der var tidligere ansat 4 smede på fabrikken, men i 2015 var antallet af smede skåret ned til en, som normalt arbejdede i bageriet.

Den 20. september 2015 så han gennem vinduet fra den afdeling, hvor han arbejdede, at båndet i pallerteringsafdelingen var stoppet. Han skyndte sig ud for at hjælpe M [REDACTED] med at få båndet i gang igen. I den forbindelse var de begge to gange oppe på båndet. De måtte tage alle kasser med brød af båndet for at få løsnet en klemme, der havde sat sig fast, hvorefter problemet var løst. Der var ikke noget, man kunne træde på, når man skulle op på og ned fra båndet. Han stod stadig på båndet, da M [REDACTED] faldt ned på gulvet. Man skal normalt søge at løse problemer ved maskinstop manuelt fra gulvet, men i en situation, hvor kasserne har sat sig fast, er det ikke muligt at løsne kasserne med en trækkrog. Det kan kun løses ved at stå op på båndet og flytte kasserne med brød. Hvis det havde været muligt at få hjælp fra smeden, ville han skulle løse problemet på helt samme måde. Han har selv i en række tilfælde løst problemer med maskinstop på samme måde. Det var sådan alle gjorde, og der er aldrig givet besked fra ledelsen om, at man ikke måtte gå op på båndet. Han fungerede selv som leder, når afdelingslederen ikke var til stede. Han mener ikke, at der var en "elefantfod" eller lignende, som kunne bruges til at træde på, når man skulle op på båndet. Båndet er nok ca. 1 meter over gulvet. Det er vigtigt, at maskinstop løses hurtigt, da der ellers falder mange brød på gulvet med det resultat, at brødene må kasseres. Der blev ikke givet ændrede instrukser efter uheldet. Han mener ikke, at der var plads til en

"elefantfod" eller en stige inden for hegnet.

C [REDACTED] har blandt andet forklaret, at han han var ansat hos S [REDACTED] i nogle år frem til en gang i 2016. I 2015 var han afdelingsleder i palleringsafdelingen. Det skete normalt flere gange om dagen, at der var maskinstop på transportbåndet, typisk som følge af, at en kasse eller en palle havde sat sig fast. Der skal af hensyn til at undgå spild handles hurtigt ved maskinstop. Hvis problemet er opstået ved, at en kasse eller en palle har sat sig fast, kan det kun løses ved, at man kravler op på båndet. Han var, da han var afdelingsleder, bekendt med, at det var sådan man gjorde. Det er hans opfattelse, at også de øvrige afdelingsledere var bekendte med, at man i sådanne tilfælde kravlede op på båndet for at frigøre kasser eller paller. Han vil anslå, at båndet var i en højde af ca. 1 meter over gulvet. Han mener, at der var en "elefantfod" i afdelingen. Han blev tilkaldt, da M [REDACTED] var faldet, men han så ikke uheldet.

M [REDACTED] har blandt andet forklaret, at han er ansat hos S [REDACTED]. Han lærte M [REDACTED] op, da hun skulle arbejde i palleringsafdelingen. Det sker flere gange om dagen, at noget sætter sig fast, så transportbåndet stopper. Det løser man normalt manuelt ved betjening af de knapper, anlægget er forsynet med. Der er også en trækkrog, man kan bruge til at trække kasse, der har sat sig fast, fri. Men i visse tilfælde er det nødvendigt at kravle op på båndet for at løse problemet. Hvis man ikke selv kan løse problemet, skal man tilkalde smeden, og hvis han ikke er ledig, beder man en kollega om hjælp. Han kan ikke huske, om han, da han lærte M [REDACTED] op, talte med hende om at kravle op på båndet. Der var en plastickasse, formentlig en "elefantfod", man kan træde op på, hvis man skal op på båndet. Han har ikke selv fået nogen instruks om, hvordan man skal komme op på transportbåndet. Han mener, at der ville være plads til "elefantfoden" inden for hegnet. Han har selv været oppe på transportbåndet for at løsne kasser, der har sat sig fast. Han har ikke altid benyttet "elefantfoden", når han skal op på bånden. Der er ikke sket ændringer i afdelingen efter uheldet.

Parternes synspunkter

3F har i sit påstandsdokument anført følgende synspunkter:

"...

Sagen handler om det økonomiske opgør efter en arbejdsulykke M [REDACTED] [REDACTED] var udsat for den 20. september 2015 under arbejde for sagsøgte.

Ved ulykken kom M [REDACTED] til skade i forbindelse med, at hun faldt ca. 1 meter ned fra et rullebånd i palleringsafdelingen i sagsøgtes produktionshal. M [REDACTED] havde foretaget rettelse af palle med brød der sad fast på rullebåndet.

Der er uighed mellem parterne om, hvorvidt det var nødvendigt at træde op på rullebåndet for at frigøre pallen eller om den kunne frigøres stående på gulvet og om arbejdet rent faktisk blev udført ved at medarbejderne trådte op på rullebåndet.

Parterne er i øvrigt uenige om:

1) Hvorvidt der er et ansvarsgrundlag for sagsøgte efter de erstatningsretlige normer udviklet på baggrund af arbejdsmiljøloven.

2) Hvorvidt M [REDACTED] i givet fald har medvirket til ulykken ved erstatningsretlig relevant egen skyld, således at kravet skal nedsættes eller bortfalde.

3) Hvorvidt der er erstatningsretlig medicinsk årsagssammenhæng mellem ulykken den 20. september 2015 og M [REDACTED] sygeforløb frem til 19. februar 2017.

- Parterne er enige om, at erstatningskravet foreløbigt er opgjort frem til den 19. februar 2017 og at M [REDACTED] ikke er afskåret fra at rejse yderligere erstatningskrav.

4) Hvorvidt M [REDACTED] i øvrigt opfyldte betingelserne for oppebære godtgørelse for svie og smerte som opgjort.

Ad 1. Ansvarsgrundlaget.

Til støtte for at sagsøgte har pådraget sig erstatningsansvar gøres det gældende, at arbejdet ved rullebåndet ikke var planlagt, tilrettelagt eller blev udført sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 38.

Det gøres til støtte her for gældende, at arbejdet med bl.a. tilretning af paller blev udført ved at kravle op på rullebåndet og stige ned på en ikke sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarlig måde, og at sagsøgte var klar over dette, eller burde have været klar over det.

Det gøres gældende, at M [REDACTED] udførte arbejdet under C [REDACTED] ledelse, og at det var med C [REDACTED] viden, at M [REDACTED] kravlede op på rullebåndet.

M [REDACTED] n kravlede op på rullebåndet da hverken fastkørte kasser eller paller kunne fjernes med en jernstang med krog.

Det gøres endvidere gældende, at arbejdsstedet ikke var indrettet sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 42.

Det gøres til støtte her for gældende, at rullebåndet burde have været indrettet med sikre op- og nedstigningsforhold, således at de ansatte kunne fejlrette

på rullebåndet uden at skulle kravle op på rullebåndet og stige ned med risiko for at falde.

Ulykken kunne og burde således have været undgået, hvis der havde været en sikker adgangsvej op og ned fra rullebåndet.

Det gøres derudover gældende, at de anvendte tekniske hjælpemidler ikke var indrettet eller blev anvendt sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 45, idet der ikke var monteret en forsvarlig adgangsvej, når medarbejderne skulle op og ned fra transportbåndet.

Endelig gøres det gældende, at der ikke blev ført et effektivt tilsyn med arbejdets udførelse, ligesom der ikke blev givet instruktion om de faremomenter, der var forbundet med arbejdets udførelse, jf. normerne i arbejdsmiljølovens § 16 og § 17, stk. 2, idet sagsøgte var bekendt med at arbejdet blev udført uden sikre adgangsveje.

Der burde således have været givet instruktion i en sikker måde at løse fastkørte paller på rullebåndet på, og orienteret om de ulykkesrisici der var forbundet med at løse opgaven ved at træde op på rullebåndet.

Ved regelmæssigt tilsyn kunne sagsøgte have opdaget – i det omfang det kan lægges til grund, at sagsøgte ikke var klar over, at de ansatte løsnede fastkørte paller på rullebåndet ved at træde op på rullebåndet – at de ansatte udførte arbejdet ved at træde op på rullebåndet og bragt metoden til ophør og anvist en sikker metode, eller indrettet arbejdsstedet med sikre op- og nedstigningsforhold.

Ad 2. Egen skyld.

Det bestrides, at M [REDACTED] har udvist relevant egen skyld.

M [REDACTED] har således ikke handlet i modstrid med givne instruktioner og sagsøgte har haft lang tid til at standse at M [REDACTED] kravlede op på rullebåndet, hvis det ikke var sådan sagsøgte ville har arbejdet udført.

M [REDACTED] har ikke handlet anderledes end sine kolleger og udarbejdet arbejdet på anden måde end hendes foresatte forventede.

Ad 3. Medicinsk årsagssammenhæng.

Det gøres gældende, at der er årsagssammenhæng mellem ulykken og M [REDACTED] sygeforløb.

Ved ulykken kom M [REDACTED] til skade, og hun havde arbejdet hos sagsøgte siden den 24. marts 2014 uden væsentligt sygefravær.

Det var ulykken som udløste sygeforløbet og ulykken medvirkede til sygeforløbet helt frem til i hvert fald den 19. februar 2017.

Højesteret har i dommene U.2012.1838H og U.2013.508H fastlagt kriterierne for årsagssammenhæng derhen, at i det omfang en ulykke udløser et sygeforløb og medvirker til sygeforløbet så anses hele sygeforløbet – i hvert fald for sådanne midlertidige erstatningskrav som der er nedlagt påstand om i denne sag – forårsaget af ulykken.

Højesteret har i dommen U.2015.2497H fastlagt, at i det omfang et sygeforløb er udløst af en ulykke, da må skadevolder bevise, at andre forhold under alle omstændigheder og uden ulykken ville have udløst sygeforløbet.

Af U.1996.1334H fremgår det, at selv forudbestående lidelser inden for samme skadede område ikke medfører nedsættelse af erstatningen, hvis skadelidte har fungeret med de tidligere lidelser.

Det gøres gældende, at der er årsagssammenhæng til sagsøgers sygeforløb fra ulykken til i hvert fald den 19. februar 2017.

Sagsøger skal særligt henvise til:

Retslægerådets svar på spørgsmål 1, hvorefter: *”Retslægerådet finder derfor, at sagsøger ved ulykkestilfældet den 20.09.2015 pådrog sig en kontusion af højre fod medførende smerter i forfoden, og at sagsøger havde en forudbestående lidelse i form af slidgigt i 1. tås grundled.”*

Retslægerådets svar på spørgsmål 3, hvorefter: *”Sagsøgerens slidgigtforandringer er ikke udløst af ulykkestilfældet, men ulykkestilfældet skønnes at have givet symptomforværring i form af smerter. Der er ikke ifølge de lægelige akter fundet andre forklaringer på sagsøgers smerter i foden end følger efter simpel kontusion og forværring af symptomer fra forudbestående lidelse i form af slidgigt.”*

Retslægerådets svar på spørgsmål 12, hvorefter: *”Retslægerådet har ikke mulighed for at angive en entydig og afgrænset tidsperiode for symptomforværring, som i aktuelle tilfælde er følge af traume til et led med bestående slidgigt.”*

Retslægerådet kan derfor ikke afvise, at sådanne symptomer i form af smerter som følge af kvæstelse af en forfod med forudbestående slidgigt i tåen kan vedvare.

Retslægerådet bekræfter endvidere, at operationen var en følge af de smerter som opstod ved kontusionen af forfoden i form af, at slidgigten blev symptomgivende.

Den medicinske årsagssammenhæng støttes også af, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i januar 2017 fandt, at M [REDACTED] varige mén efter operation med stivgjort led i tåen udgjorde 5% jf. bilag 12 og den 7. februar 2019 forhøjede det varige mén til 15% som følge af svære smerter i højre ankel, både i hvile og ved belastning, samt svær nedsat bevægelighed i foden, ligesom der er konstateret muskelsvind i højre læg og lår.

Der henvises i øvrigt til lægejournal, bilag 10, side 7, at der har været behandling i form af kontroller af den opererede fod helt frem til 13. oktober 2016.

Sagsøgte har ikke trods udtrykkelig opfordring til; *"I det omfang sagsøgte gør gældende, at M [REDACTED] har haft væsentligt fravær inden ulykken som følge af forudbestående lidelser opfordres sagsøgte til at fremlægge sygestatistik."*, fremlagt sygestatistik, hvoraf fremgår, at M [REDACTED] inden ulykken havde relevant sygefravær som følge af andre lidelser, hvorfor det må lægges til grund, at M [REDACTED] ikke havde væsentligt sygefravær før ulykken.

Det fremgår endeligt af bilag 7, at M [REDACTED] den 5. oktober 2016 havde let hævelse og svær ømhed. Det fremgår endvidere af sagens bilag 7, at hun den 12. december 2016 havde særdeles dårlig gangfunktion.

Ulykken medvirkede således til sygeforløbet helt frem til i hvert fald december 2016.

For så vidt angår periodiseringen af tabt arbejdsfortjeneste gøres det i øvrigt gældende jf. erstatningsansvarslovens § 2, at må det antages at den skadelidte vil lide et erhvervsevnetab, hvilket er tilfældet i denne sag, så skal der betales tabt arbejdsfortjeneste frem til virkningstidspunktet for en endelig afgørelse af erhvervsevnetabets fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings side, når der samtidig er tale om en arbejdsskade.

Ad 4. Godtgørelse for svie og smerte

Det fastholdes, at der kan kræves godtgørelse for svie og smerte til maksimumbeløbet, som i 2017 var 75.000 kr.

Der er således ikke krævet godtgørelse for svie og smerte efter den 25. januar 2017, hvor Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fastsatte det varige mén til 5%.

Maksimumgodtgørelse på 75.000 kr. blev nået ca. september 2016. Det er derfor, at der i bilag 13 for den periode som opgørelsen for tabt arbejdsfortjeneste beregnes til nås i alt 99.660 kr., som nedsættes til maksimumbeløbet på 75.000 kr. Således nås et beløb på kr. 71.175,00 ved at gange 1 års godt-

gørelse for svie og smerte med taksten 195 kr. pr. dag ($365 \times 195 = 71.175$).
Omvendte viser $75.000 : 195 = 384,6$, at maksimumbeløbet for svie og smerte nås 385 dage efter ulykken, som var ca. medio oktober 2016.

Det gøres derfor gældende, at M [REDACTED] har krav på godtgørelse for svie og smerte med 75.000 kr., idet hun var under lægelig behandling. Herom henvises til bilag 10, side 7, hvoraf fremgår at der har været behandling i form af kontroller af den opererede fod helt frem til 13. oktober 2016. "

S [REDACTED] har i sit påstandsdokument anført følgende synspunkter:

" 1. Sagsøgers sagsfremstilling er ikke korrekt.

Den hændelse, som sagsøger gør gældende at have været udsat for den 20. september 2015, fandt sted ved palleteringsanlægget, som befandt sig inde i en indhegning.

Fotografier af palleteringsanlægget er blevet fremlagt som bilag A.

Det var højst en gang om ugen, at en palle satte sig fast i palleterings-anlægget.

Det var uforholdsmæssigt for sagsøger at træde op på rullebåndet for at fjerne en palle, som havde sat sig fast.

I den forbindelse skal [REDACTED] S [REDACTED] henvises til, at pallerne og rullebåndet alene var omkring 1 meter over gulvet, og at der var flere steder på gulvet, hvor sagsøger kunne have stået, hvis hun ville frigøre en palle, der havde sat sig fast.

Der var også en metalstang med en krog til rådighed, som sagsøger kunne have anvendt til at fjerne brødet på en palle og frigøre pallen.

Det var almindelig praksis hos [REDACTED] S [REDACTED], at arbejdet med at fjerne paller, der havde sat sig fast, blev udført stående på gulvet.

[REDACTED] S [REDACTED] er ikke bekendt med, at medarbejdere hos selskabet forud for den 20. september 2015, hvor den hændelse, som sagsøger angiver at have været udsat for, skulle have fundet sted, har stået på rullebåndet, når de skulle fjerne en palle, der havde sat sig fast.

Da sagsøger blev ansat hos [REDACTED] S [REDACTED], blev hun oplært ved sidemandsoplæring af M [REDACTED].

Sidemandsoplæringen varede 4 uger.

M [REDACTED] har i forbindelse med sidemandsoplæringen blandt andet med-

delt sagsøger, at man ikke trådte op på båndet i forbindelse med arbejdet, herunder i forbindelse med fjernelse af paller, der havde sat sig fast.

Endvidere har M [REDACTED] meddelt sagsøger, at hun altid kunne få hjælp af kollegaer, hvis hun havde problemer i forbindelse med udførelsen af en arbejdsopgave.

M [REDACTED] har arbejdet meget sammen med sagsøger inden hun blev sygemeldt, og han har i den forbindelse aldrig set sagsøger træde op på rullebåndet.

Det er ikke korrekt, således som sagsøger har anført i stævningen, at der efter den 20. september 2015 er blevet monteret trapper ved palleteringsanlægget inde i indhegningen.

Der er således fortsat ikke trapper ved palleteringsanlægget inde i indhegningen.

De trapper, der fremgår af de af sagsøger som bilag 5 fremlagte fotografier, fandtes på arbejdsstedet allerede forud for den 20. september 2015.

Trapperne blev anvendt, når medarbejderne skulle krydse rullebåndet eller skulle op i højde med rullebåndet.

2. [REDACTED] S [REDACTED] er ikke erstatningsansvarlig for følgerne af den hændelse, som sagsøger måtte have været udsat for den 20. september 2015 i forbindelse med sit arbejde.

I den forbindelse skal [REDACTED] S [REDACTED] henvide til, at sagsøgers arbejde i enhver henseende var forsvarligt tilrettelagt fra selskabets side, herunder også med hensyn til indretningen af arbejdsstedet.

Såfremt det måtte blive lagt til grund, at sagsøger på tidspunktet for sin tilskadekomst udførte sit arbejde på uforsvarlig vis, burde [REDACTED] S [REDACTED] [REDACTED] ikke have været bekendt hermed.

3. Sagsøger har udvist egen skyld.

I den forbindelse skal [REDACTED] S [REDACTED] henvide til, at den hændelse, som sagsøger måtte have været udsat for den 20. september 2015 i forbindelse med sit arbejde, må tilskrives hendes egen uagtsomme adfærd.

I den forbindelse gør [REDACTED] S [REDACTED] i øvrigt også opmærksom på, at sagsøger ikke ville være kommet til skade, hvis hun ikke havde trådt på den ledningsboks, som hun har beskrevet i stævningen.

4. Sagsøgers eventuelle krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste samt godtgørelse for svie og smerte kan ikke opgøres til det beløb, som sagsøger har nedlagt påstand om betaling af.

I den forbindelse skal [REDACTED] S [REDACTED] blandt andet henvide til følgende:

Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste:

Sagsøger har ikke krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for hele perioden 20. september 2015 – 19. februar 2017, selvom sagsøgte måtte være erstatningsansvarlig for følgerne af den hændelse, som sagsøger måtte have været udsat for den 20. september 2015 i forbindelse med sit arbejde for [REDACTED] S [REDACTED].

I den forbindelse skal [REDACTED] S [REDACTED] henvide til følgende omstændigheder:

a. Den hændelse, som sagsøger måtte have været udsat for den 20. september 2015, har ikke medført, at hun har været uarbejdsdygtig i hele perioden 20. september 2015 – 19. februar 2017.

[REDACTED] S [REDACTED] skal i den forbindelse blandt andet henvide til, at Retslægerådet til brug for retssagen blandt andet har anført,

- at rådet ikke kan afgøre, i hvor lang en periode tilskadekomsten den 20. september 2015 har medført en forværring af sagsøgers smerter som følge af den slidgigt, som ikke er forårsaget af tilskadekomsten den 20. september 2015, herunder om forværringen af smerterne har været ved helt frem til operationen den 21. april 2016, jfr. rådets besvarelse af spørgsmål 12.
- at operationen den 21. april 2016 var en følge af smerter, og at rådet ikke kan afgøre, i hvilket omfang smerterne var en en følge af henholdsvis sagsøgers slidgigt, som ikke er forårsaget af tilskadekomsten den 20. september 2015, og den forværring af sagsøgers smerter, som måtte være en følge af tilskadekomsten den 20. september 2015, jfr. rådets besvarelse af spørgsmål 19.
- at rådet ikke kan afgøre, om sagsøger haft smerter efter operationen den 21. april 2016, jfr. rådets besvarelse af spørgsmål 6 og 20.
- at rådet ikke kan afgøre, hvad der har været årsag til sagsøgers eventuelle smerter efter operationen den 21. april 2016, jfr. rådets besvarelse af spørgsmål 6 og 20, og
- at operationen den 21. april 2016 i øvrigt alene eventuelt kan have medført

behov for en speciel sål eller fodtøj samt en begrænset gangfunktionen over længere distancer og på ujævnt underlag, jfr. rådets besvarelse af spørgsmål B og 16.

b. Sagsøger ville have været uarbejdsdygtig i perioden 20. september 2015 – 19. februar 2017, selvom hun ikke havde været udsat for den hændelse, som hun gør gældende at have været udsat for den 20. september 2015.

I den forbindelse skal [REDACTED] S [REDACTED] henvide til, at sagsøger i perioden 20. september 2015 – 19. februar 2017 har haft en række gener, som har medført, at hun har været uarbejdsdygtig, herunder blandt andet kognitive gener, psykiske gener, gener fra venstre arm, gener fra maven m.v.

c. Sagsøgers eventuelle krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ophører senest på det tidspunkt, hvor sagsøger måtte blive tilkendt erstatning for erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringsloven, jfr. erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1.

På nuværende tidspunkt har sagsøger ikke fremlagt afgørelse fra AES om sit krav på erstatning for erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringsloven.

[REDACTED] S [REDACTED] går derfor ud fra, at AES endnu ikke har truffet afgørelse om erstatning for erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringsloven.

Det er således uafklaret, om sagsøger vil blive tilkendt erstatning for erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringsloven, og i givet fald om dette vil ske med tilbagevirkende kraft til et tidspunkt forud for den 19. februar 2017.

Sagsøger har derfor ikke krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for hele perioden 20. september 2015 – 19. februar 2017, selvom [REDACTED] S [REDACTED] måtte være erstatningsansvarlig for følgerne af den hændelse, som sagsøger måtte have været udsat for den 20. september 2015 i forbindelse med sit arbejde for [REDACTED] S [REDACTED].

Godtgørelse for svie og smerte:

Sagsøger har ikke krav på godtgørelse for svie og smerte for hele perioden 20. september 2015 – 19. februar 2017, selvom sagsøger måtte være erstatningsansvarlig for følgerne af den hændelse, som sagsøger måtte have været udsat for den 20. september 2015 i forbindelse med sit arbejde for [REDACTED] S [REDACTED], idet sagsøgers ikke i hele perioden har været ”syg” i erstatningsansvarslovens § 3’s forstand.

I den forbindelse skal [REDACTED] S [REDACTED] henvide til, at sagsøger ikke har været uarbejdsdygtig i hele perioden som følge af den hændelse, som hun måtte have været udsat for den 20. september 2015, jfr. det ovenfor vedrø-

rende erstatning for tabt arbejdsfortjeneste anførte.

██████████ S ██████████ skal endvidere henvise til, at sagsøger ikke i hele perioden har været undergivet behandling for de lidelser og gener, som hun måtte have pådraget sig som følge af den hændelse, som hun måtte have været udsat for den 20. september 2015.

Endelig skal ██████████ S ██████████ henvise til, at sagsøgers eventuelle krav på godtgørelse for svie og smerte senest er ophørt den 25. januar 2017, hvor hun blev tilkendt godtgørelse for varigt mén efter arbejdsskadesikringsloven, jfr. Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 25. januar 2017 (bilag 12).

Sagsøgers eventuelle krav på godtgørelse for svie og smerte skal opgøres på baggrund af de satser, som var gældende på det tidspunkt, hvor godtgørelsen kunne kræves betalt, jfr. erstatningsansvarslovens § 15, stk. 3."

Parterne har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med de synspunkter, der har anført i deres påstandsdokumenter.

Rettens begrundelse og afgørelse

Spørgsmålet i sagen er navnlig, om S ██████████ som arbejdsgiver er ansvarlig for M ██████████ tilskadekomst den 20. september 2015, og om der er årsagsforbindelse mellem tilskadekomsten og M ██████████ sygefravær. Der er endvidere spørgsmål om opgørelse af kravet på godtgørelse for svie og smerte.

Det er ubestridt, at M ██████████ kom til skade med sin højre fod, idet hun - efter at være trådt op på et rullebånd for at løsne en palle, der havde sat sig fast - trådte ned fra et båndet. Efter de forklaringer, der er afgivet af vidnerne C ██████████, I ██████████ og M ██████████, lægges det til grund, at problemer med fastkørte bånd løstes ved - og ofte kun kunne løses ved - at den medarbejder, der havde ansvaret for, at båndet kørte, trådte op på båndet for at løsne de paller eller kasser, der havde sat sig fast. C ██████████, der var leder af den afdeling, hvor M ██████████ arbejdede, har således forklaret, at han var bekendt med, at problemer med kasser eller paller, der havde sat sig fast, blev løst ved, at medarbejderne kravlede op på båndet for at løsne kassen eller pallen, og at også de øvrige afdelingsledere efter hans opfattelse var bekendte med fremgangsmåden. Det kan herefter videre lægges til grund, at det var ledelsen af virksomheden bekendt, at den omhandlede fremgangsmåde var normal procedure blandt medarbejderne.

Transportbåndet var monteret, så det løb i en højde af ca. 1 meter over gulvet, og der var ikke etableret trin eller lignende, som medarbejderne kunne støtte foden på, når de trådte op på og steg ned fra båndet. Der var heller ik-

ke truffet andre foranstaltninger med henblik på, at denne - helt sædvanlige - arbejdsopgave kunne løses på en sikker måde. Retten finder, at den anførte fremgangsmåde må anses for uforsvarlig, og at S [REDACTED] derfor har tilsidesat sin pligt efter arbejdsmiljøloven til at sikre, at arbejdet var tilrettelagt og arbejdsstedet indrettet sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, ligesom virksomheden har forsømt sin pligt til at føre effektivt tilsyn med, at arbejdet blev udført på en sikkerhedsmæssig fuldt forsvarlig måde. Den omstændighed, at der muligt har været en "elefantfod" et sted i virksomhedens lokaler - som ifølge M [REDACTED] dog ikke var tilgængelig på det pågældende tidspunkt - kan under de anførte omstændigheder ikke føre til en ændret vurdering. Det bemærkes herved, at det efter bevisførelsen må lægges til grund, at der af hensyn til produktionen var en forventning til medarbejderne om, at problemer med fastkørte bånd blev løst hurtigt. Herefter, og da der ikke er noget grundlag for at nedsætte ansvaret som følge af udvist egen skyld, er S [REDACTED] erstatningsansvarlig over for M [REDACTED] i anledning af uheldet.

M [REDACTED] var efter uheldet sygemeldt frem til en gang i september 2017, hvor hun efter det oplyste blev afskediget som følge af sit sygefravær. Efter hendes forklaring kom hun herefter i marts 2019 i virksomhedspraktik hos Føtex, hvor hun siden har været ansat i et fleksjob med en arbejdstid på 2 1/2 timer om dagen.

Det lægges efter de lægelige oplysninger i sagen, herunder Retslægerådets udtalelser til grund, at M [REDACTED] ved uheldet fik en kraftig forstuvning i sin højre storetå, og at skaden medførte forværring af de smerter, hun havde fra en forudbestående slidgigt i foden. Det lægges videre til grund, at M [REDACTED]n havde passet sit arbejde uden sygefravær af betydning i den periode på ca. 1 1/2 år, hun havde været ansat i virksomheden, da hun kom til skade, og at hun efter skaden var sygemeldt, indtil hun i september 2017 blev afskediget som følge af sit sygefravær. Det må herefter og efter Retslægerådets udtalelser lægges til grund, at sygefraværet blev udløst af de forværrede smerter i foden, og at disse smerter medvirkede til sygdomsforløbet i hvert fald frem til den stivgørende operation i april 2016. Det forhold, at M [REDACTED] efter det oplyste også havde andre lidelser i den anførte periode, som kunne medføre sygefravær, kan under disse omstændigheder ikke føre til, at S [REDACTED] ansvar for M [REDACTED] tabte arbejdsfortjeneste nedsættes efter bortfalder.

Uanset at Retslægerådet ikke kan angive årsagerne hertil, lægges det på baggrund af det lægelige materiale i sagen til grund, at M [REDACTED] fortsat havde smerter i foden i hvert fald frem til den 19. februar 2017, hvortil kravet i sagen er opgjort, og at smerterne efter skaden som følge af uheldet den 20. september 2015 således også efter den stivgørende operation var medvirkende til sygefraværet. Herefter, og da der endnu ikke er truffet afgørelse i sagen om erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringsloven, finder retten, at M [REDACTED] har krav på erstatning for tabt arbejdsfortje-

nexte frem til den 19. februar 2017 som påstået.

Som anført har uheldet den 20. september 2015 været medvirkende årsag til M[redacted] sygefravær frem til den 19. februar 2017, og det lægges efter de lægelige oplysninger til grund, at hun i hele perioden har haft smertesymptomer i foden. Hun har derfor i den samme periode krav på godtgørelse for svie og smerte, jf. erstatningsansvarslovens § 3. Efter erstatningsansvarslovens § 15, stk. 3, fastsættes blandt andet krav på godtgørelse for svie og smerte på grundlag af de beløb, der var gældende på det tidspunkt, hvor godtgørelsen efter § 16, stk. 1, kunne kræves betalt.

Efter de i medfør af erstatningsansvarslovens § 3, jf. § 15, stk. 1, fastsatte reguleringer udgjorde maksimumsbeløbet for godtgørelsen i 2016 73.500 kr. og i 2017 75.000 kr. Da maksimumsbeløbet for godtgørelsen i den foreliggende sag blev nået inden udløbet af 2016, og da godtgørelsen kunne kræves betalt i 2016, finder retten, at de takster, der var gældende for 2016, skal anvendes. Godtgørelsen for svie og smerte fastsættes herefter til 73.500 kr.

3F's påstand tages derfor til følge med 313.851,88 kr. med procesrente af 177.964,80 kr. fra den 3. januar 2017 og af 135.887,08 kr. fra den 14. marts 2017.

S[redacted] skal endvidere betale sagsomkostninger til 3F med 72.840 kr., heraf 65.000 kr. i godtgørelse af udgifter til advokatbistand og 7.840 kr. i godtgørelse af retsafgift af det vundne beløb.

Ved omkostningsfastsættelsen er der lagt vægt på sagsgenstandens størrelse og på sagens karakter og omfang, herunder at der ad flere omgange er stillet spørgsmål til Retslægerådet.

Thi kendes for ret:

S[redacted] S[redacted] skal inden 14 dage betale 313.851,88 kr. med procesrente af 177.964,80 kr. fra den 3. januar 2017 og af 135.887,08 kr. fra den 14. marts 2017 samt sagens omkostninger med 72.840 kr. til 3F Fagligt Fælles Forbund som mandatar for M[redacted].

Bjarne Bjørnskov Jensen
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Glostrup, den 7. juli 2020.

Heidi Brix, kontorfuldmægtig